



Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej



DPR-I.055.3.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Szanowni Państwo,

zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, w związku z petycją złożoną w dniu 9 kwietnia 2024 r. do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wprowadzenia zmian w ustawie o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 z dnia 4 lutego 2011 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 338), uprzejmie informuję.

Odnosząc się do pierwszego postulatu dotyczącego ustalenia minimalnego poziomu wynagrodzenia dla opiekunów dziecięcych, informuję. Rada Ministrów 19 czerwca 2024 r. przyjęła uchwałę dotyczącą ustanowienia programu „Dofinansowanie wynagrodzeń w postaci dodatku motywacyjnego oraz kosztów składek od tych wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w samorządowych instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 na lata 2024–2027”: <https://monitorpolski.gov.pl/MP/2024/506>. Program rządowy pozwoli na wypłatę od 1 lipca 2024 roku dodatku w wysokości 1 tys. zł brutto pracownikom zatrudnionym na umowę o pracę w instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które prowadzone są przez samorządy (żłobki, kluby dziecięce, dzienni opiekunowie). Sytuacja pracowników zatrudnianych w samorządowych instytucjach dla najmłodszych dzieci powinna dawać poczucie stabilności. Objęcie dodatkami ma dotyczyć 32 tys. pracowników, jednak w związku z tworzeniem nowych miejsc opieki w ramach programu Aktywny Maluch 2022-2029 przewiduje się docelowo do 2027 r. objąć dodatkami blisko 48 tys. pracowników. Przewidywany budżet Programu w latach 2024-2027 to 2,08 mld zł.

W zmianie do ustawy o opiece nad dziećmi do lat 3 wprowadzono artykuł 63a umożliwiający ogłoszenie przez Radę Ministrów programu dofinansowania wynagrodzeń oraz kosztów składek od tych wynagrodzeń pracowników określonych w tym programie, zatrudnionych w żłobkach lub klubach dziecięcych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz dziennych opiekunów zatrudnionych przez jednostki samorządu terytorialnego. Tym samym w rozwiązaniu nie uwzględniono instytucji prowadzonych przez podmioty prywatne. Według szacunków liczba osób zatrudnionych w tych podmiotach w 2024 r. to ok. 26 tys. ale są one mniej liczne od instytucji publicznych. Obecnie 81% instytucji jest prowadzonych przez podmioty inne niż jst. Tak wysoki udział tych podmiotów w rynku usług opiekuńczych dla dzieci do lat 3 wynika z faktu, że prowadzenie instytucji jest zadaniem własnym gminy, finansowanym z jej budżetu, który gmina w znacznej mierze przeznaczają na inne zadania.

Z budżetu państwa mogą być wypłacane dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego na ich zadania własne. W ustawie o opiece nad dziećmi do lat 3 jest przepis pozwalający wypłacać dotację z budżetu państwa dla gmin na organizację opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych. Dodany przepis umożliwiający ustanowienie przez Radę Ministrów programu na zwiększenie wynagrodzeń samorządowym pracownikiem opieki nad dziećmi do lat 3 jest rozwinięciem istniejącego od lat rozwiązania. Prowadzenie przez podmioty inne niż jst. instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 jest działalnością gospodarczą, chociaż oczywiście społecznie potrzebną.

Jednakże nie powinno być dotowane ze środków budżetu państwa, gdyż stanowiłoby to niedopuszczalną pomocą publiczną.

Warto przy tym podkreślić, że od października 2024 r. wszystkie instytucje, również i prowadzone przez podmioty prywatne będą mogły otrzymać środki ze świadczenia „aktywnie w żłobku” do kwoty 1500 zł miesięcznie, ale nie więcej niż wynosi opłata rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym albo u dziennego opiekuna. Z tych środków instytucja będzie mogła pokryć wydatki na zwiększenie wynagrodzeń dla pracowników.

Mając na uwadze Państwa postulat ustalenia górnego limitu dzieci w grupie do maksymalnie 24 pragnę zaznaczyć, że ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 nie reguluje pojęcia grupy, a maksymalną liczbę dzieci pod opieką jednego opiekuna. Ogranicza również liczbę dzieci w jednym pomieszczeniu wielkością metrażu tego poprzez określenie w aktach wykonawczych do ustawy ile metrów kwadratowych powierzchni powinno przypadać na 1 dziecko.

Odnosząc się do poruszonej przez Państwa kwestii wprowadzenia obowiązku zatrudniania osób do sprzątania w grupach, informuję, że obowiązujące przepisy prawa nie ograniczają możliwości zatrudniania w żłobkach i klubach dziecięcych ww. grupy osób. Ponadto to ogłoszenie o pracę, warunki zatrudnienia oraz regulamin organizacyjny miejsca pracy określają zakres obowiązków wykonywanych na danym stanowisku i są ustalone pomiędzy pracodawcą a pracownikiem w ramach stosunku pracy.

W zakresie wprowadzenia skróconego czasu pracy dla opiekunów w żłobkach i klubach dziecięcych, wprowadzenie rocznego urlopu dla podratowania zdrowia oraz dodatkowych dni urlopu w ciągu roku informuję, iż są to kwestie rozważane w ramach kolejnych nowelizacji ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, ze względu na to, że mają kluczowy wpływ na podniesienie prestiżu zawodu opiekuna w żłobku i klubie dziecięcym.

W sprawie postulatu ustalenia ścieżki zawodowej opiekuna w żłobku i klubie dziecięcym, informuję, że ta kwestia została unormowana w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. poz. 1960 z późn. zm.). Rozważana jest także kwestia wprowadzenia jako ostatniego szczebla tej ścieżki zawodowej - wychowawcy małego dziecka.

Odnosząc się do postulatu wprowadzenia obowiązkowego zatrudniania specjalistów z zakresu psychologii i logopedii w żłobkach i klubach dziecięcych, należy zaznaczyć, że nałożenie takiego obowiązku na instytucje opieki przyczyni się do podniesienia kosztów ich utrzymania, tym samym wpłynie na wysokość opłat ponoszonych przez rodziców. Obowiązujące przepisy prawa nie ograniczają możliwości współpracy żłobków i klubów dziecięcych z poradniami specjalistycznymi bądź oferowania ich usług w ramach działalności opiekuńczej instytucji. W projekcie rozporządzenia w sprawie standardów opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, który jest w procesie konsultowania zakłada się, że w ramach współpracy personelu instytucji opieki z rodzicami, opiekunowie i rodzice będą mogli odbywać spotkania na temat niepokojących objawów u dziecka i dzielić się informacjami o miejscach wsparcia w tym zakresie.

Poniżej przedstawiam stanowisko Ministerstwa dotyczące postulatu zwiększenia subwencji na kursy i szkolenia dla opiekunów i dopłaty do studiów wyższych. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym tj. art. 16 ust. 4 i 5 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym jest obowiązany do systematycznej aktualizacji wiedzy i umiejętności w zakresie usług opieki i wczesnej edukacji dzieci w wieku do lat 3, metodyki i praktyki pracy z dziećmi, zrozumienia potrzeb dzieci, współpracy z rodzicami oraz dbania o własny dobrostan, w szczególności przez samokształcenie, udział w szkoleniach lub wsparcie ze strony podmiotu prowadzącego odpowiednio żłobek lub klub dziecięcy. Szkolenia, o których mowa wyżej, nieodpłatnie zapewnia podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy.

Planowane są także szkolenia dla opiekunów w żłobkach i klubach dziecięcych finansowane ze środków Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego. Ponadto środki pochodzące ze świadczenia „aktywnie w żłobku” instytucja opieki będzie mogła przeznaczyć na wydatki związane z podnoszeniem kompetencji i wiedzy pracowników.

Reasumując, celem podejmowanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej działań jest zwiększenie jakości opieki, edukacji i funkcji wychowawczych świadczonych w żłobkach, klubach dziecięcych i przez dziennego opiekuna. Podniesienie jakości opieki w oparciu o tworzone standardy opieki jest ściśle związane z programem wprowadzającym dodatki w wysokości 1000 zł brutto dla samorządowych pracowników instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, zmianami w programie Aktywny Maluch, a także programem Aktywny Rodzic, który już od 1 października br. Zacznie być stałym elementem polityki rodzinnej w Polsce.

Procedowane zmiany w systemie opieki do lat 3 przyczynią się nie tylko do zwiększenia bezpieczeństwa dzieci oraz jakości opieki, ale także wpłyną na satysfakcję z wykonywanej pracy, tym samym podnosząc prestiż pracy opiekunki i opiekuna dziecięcego.

Jeszcze raz chcę bardzo podziękować za Państwa zaangażowanie i sugestie mocno do kierunków proponowanych zmian. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej jest otwarte na wszelkie sugestie dotyczące rozwoju opieki nad najmłodszymi dziećmi w Polsce.

Z wyrazami szacunku
z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Aleksandra Gajewska
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/